

روشهای تربیتی اسلام

در واقعه‌ی عاشورا

گردآوری و تألیف: سعید الهی منش

انتشارات خانه خوبان

www.ketab.ir

پاییز ۱۴۰۰

شناسنامه کتاب

- سرشناسه : الهی‌منش، سعید، ۱۳۵۱-
عنوان و نام پدیدآور : روشهای تربیتی اسلام در واقعه‌ی عاشورا/تالیف سعید الهی‌منش.
مشخصات نشر : قم: خانه خوبان، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری : ۹۵ص.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۹۰۳۱-۷
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
یادداشت : کتابنامه:ص. ۹۱-۹۳: همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع : حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق. -- اخلاق
موضوع : Hoseyn ibn Ali, Imam III -- Ethics
موضوع : عاشورا -- تاثیر
موضوع : Tenth of Muharram -- Influence
موضوع : واقعه کربلا، ۶۱ ق. -- تاثیر
موضوع : Karbala, Battle of, Karbala, Iraq, ۶۸۰ -- Influence
موضوع : تربیت اخلاقی-- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع : Moral education-- Religious aspects -- Islam
رده بندی کنگره : BP۴۱/۵
رده بندی دیویی : ۲۹۷/۹۵۳۴
شماره کتابشناسی ملی : ۶۱۶۷۸۱۷

انتشارات خانه خوبان

نام کتاب: روشهای تربیتی اسلام در واقعه‌ی عاشورا

گرد آوری و تألیف: سعید الهی منش

ناشر: خانه خوبان

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

مرکز پخش و توضیح: ۰۹۱۲۴۵۲۴۵۳۱

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

www.ketab.ir

۸	مقدمه
۱۰	پیشگفتار
۱۰	«بررسی وضعیت تعلیم و تربیت اسلامی از رحلت پیامبر (ص) تا حادثه عاشورا»
۱۳	عوامل تربیتی زمینه ساز قیام امام حسین (ع)
۱۳	دفاع از حریم تعلیم و تربیت نبوی
۱۴	پرورش روح اجتماعی جامعه در راستای امر به معروف و نهی از منکر
۱۵	پرورش روح اجتماعی در جامعه بر اساس همکاری و تعاون
۱۶	پرورش شخصیت انسان در جهت عزت نفس
۱۷	توجه به نقش الگویی امامت در جامعه
۱۸	سوال ۱: موعظه‌های امام حسین (ع) از موعظه تا کربلا دارای چه نکاتی تربیتی‌ای است؟
۱۸	روش موعظه
۲۰	نکات تربیتی موعظه‌های قیام امام حسین (ع)
۲۰	۱- ترس از خدا
۲۱	نکات تربیتی ترس از خدا
۲۱	الف: خوف و خشیت الهی
۲۱	ب: تقوا
۲۳	ج: اخلاص در رضایت الهی
۲۳	۲- یاد خدا
۲۳	نکات تربیتی
۲۴	۳- نگوشت دنیا
۲۴	نکات تربیتی سخن امام حسین
۲۶	الف- عشق به داشته‌ها
۲۶	۴- نیایش به درگاه خدا
۲۸	نکات تربیتی نیایش به درگاه خدا

۲۸	۱- انس با قرآن
۲۹	۲- عبادت
۳۰	۳- توکل به خدا
۳۰	نکات تربیتی توکل به خدا
۳۱	۴- صبر و تسلیم
۳۱	نکات تربیتی صبر و تسلیم
۳۳	۵- وفای به عهد و پیمان
۳۴	نکات تربیتی وفای به عهد و پیمان
۳۴	۶- وفای به عهد و پیمان
۳۵	عوامل اثر نکردن موعظه
۳۶	نکات تربیتی
۳۶	غذای حرام

سوال ۲: رفتار و گفتار امام حسین (ع) در مسیر مدینه تا کربلا چه الگوهای تربیتی‌ای ارائه

می‌کند؟

روش الگویی

۱- الگوی خدا ترسی

۲- الگوی پارسایی و وارستگی

۳- الگوی دینداری

۴- الگوی از خود گذشتگی و فداکاری

۵- الگوی استقامت و پایداری

۶- الگوی شجاعت و دلیری

۷- الگوی عدالتخواهی و ظلم ستیزی

۸- الگوی حمیت و سازش ناپذیری

روش تکریم شخصیت

عزت نفس و تأثیر آن در شخصیت انسان

نقش محبت در تکریم شخصیت در قیام امام حسین (ع) ۶۶

۱- محبت به کودکان ۶۷

۲- محبت به نوجوانان ۶۸

۳- محبت به فرزندان شهدا ۶۹

۴- محبت به فرزندان خود ۷۱

۵- محبت به صحابه ۷۲

نقش سخن نگو در تکریم شخصیت در قیام امام حسین (ع) ۷۴

سخن امام حسین (ع) درباره علی اکبر (ع) ۷۶

سخن امام حسین (ع) درباره ابوالفضل العباس (ع) ۷۷

سخن امام حسین (ع) درباره مسلم (ع) ۷۸

سخن امام حسین (ع) درباره علی اصغر (ع) ۷۹

سخن امام حسین (ع) درباره حبیب بن مظاهر ۸۰

سخن امام حسین (ع) درباره انس بن حارث ۸۰

سخن امام حسین (ع) درباره زهیر بن قین ۸۱

سخن امام حسین (ع) درباره ی مسلم بن عوسجه ۸۳

سخن امام حسین (ع) درباره حر بن یزید ریاحی ۸۳

سخن امام حسین (ع) درباره ابو ثمامه صیداوی ۸۴

سخن امام حسین (ع) درباره جون ۸۵

سخن امام حسین (ع) درباره حنظله بن سعد شامی (شامی) ۸۷

سؤال ۴: امام حسین (ع) در قیام خود چگونه از روش امر به معروف و نهی از منکر به عنوان یکی

از شیوه‌های تربیت اسلام بهره گرفت؟ ۸۸

روش امر به معروف و نهی از منکر ۸۸

مراحل عملی امر به معروف و نهی از منکر در قیام امام حسین (ع) ۹۴

مرحله اول: خروج از مدینه، بیعت نکردن با یزید و آغاز امر به معروف و نهی از منکر ۹۵

مرحله دوم: ورود به مکه و آگاه کردن امت اسلام از منکر زمان خود ۹۵

مرحله سوم: خروج از مکه و حرکت به سوی کوفه و اقدام عملی در انجام امر به معروف و نهی از منکر ۹۸

مقدمه

نوشته حاضر در نظر دارد روش‌های تربیتی اسلام را در قیام امام حسین (ع) مورد مطالعه و بررسی قرار دهد. از آن جا که اتخاذ روش‌ها و شیوه‌های درست در انجام کارها برای همه افراد ضرورت دارد، اعمال و به کارگیری روش‌های درست مستلزم علم مربوط به آنهاست، هر رشته‌ای از علوم روش خاص به خود را دارد. و چنانچه درست از آن استفاده شود، بهره‌های مادی و معنوی در بر خواهد داشت.

در تعلیم و تربیت نسل‌ها، می‌بایست از روش‌های صحیح مدد گرفت تا هدایت انسان را به درستی انجام دهد و او را به سوی هدف‌های متعالی برساند، لذا در قرآن کریم روش‌های متعددی برای تربیت انسان ارائه شده است که راه سعادت و نیک بختی را به انسان می‌آموزد.

علاوه بر قرآن کریم، پیامبران الهی نیز عهده‌دار تعلیم و تربیت بشر بوده‌اند و روش‌های تربیتی متعددی را به انسان ارائه کرده‌اند که هر کدام در جای خود ارائه طریقی است برای هدایت انسان در جهت سعادت و نیک بختی که قرآن کریم بدان اشاره نموده است.

بعد از پیامبران، امامان معصوم (ع) نیز عهده‌دار تربیت انسان بوده‌اند و در راستای اهداف قرآن کریم و پیامبران، انسان را به سوی حق تعالی تربیت می‌کردند که روش‌های تربیتی آنها برای ما، حائز اهمیت است؛ زیرا آنها اسوه‌های تمام و کمال برای بشریت هستند که انسان‌ها می‌توانند با اقتدار و پیروی از آنها دنیا و آخرت خود را تأمین کنند و با شناختی

که آنها از خدا، پیامبران و انسان و هستی دارند، حقیقت را یافته‌اند و بر اساس آن عمل می‌کنند.

یکی از حوادثی که منشأ حرکت بسیاری از تحولات مهم تربیتی در کل جامعه اسلامی بوده و نمی‌توان نقش آن را در زمینه تعلیم و تربیت نادیده گرفت، قیام امام حسین (ع) و حادثه عاشورا است.

هر چند درباره نقش تربیتی امام حسین (ع) سخن بسیار است، اما در این تحقیق تنها روش‌های تربیتی آن بزرگوار که در قیام عاشورا به چشم می‌خورد، مورد بررسی قرار می‌گیرد.